

В.М. ТИМОФЕЄВ, докт. екон. наук, проф., НТУ «ХП»,

В.М. МАСЮК, магістрант, НТУ «ХП»

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК РУШІЙНИЙ ФАКТОР КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

In the article the necessity of introduction of innovations is considered, as motive force of competitiveness of enterprise, and similarly basic principles of innovative policy and adaptation of enterprise to the changes at the market by the use of certain measures during introduction of innovative activities

В статті розглядається необхідність впровадження інновацій, як рушійної сили конкурентоспособності підприємств, а також принципи інноваційної політики і адаптації підприємства до змін на ринку шляхом впровадження певних заходів на час проведення інноваційної діяльності.

Ключові слова: інноваційна діяльність, інноваційна політика, інноваційна стратегія, інноваційна активність, ефективність, конкурентоспроможність

Вступ. Формування ефективної інноваційної політики підприємства в сучасних економічних умовах його розвитку – важливе завдання керівництва. Інновації як потужний метод виживання та розвитку підприємства в умовах конкурентного середовища сприяють підвищенню рівнів його конкурентоспроможності та ефективності роботи завдяки отриманню конкурентних переваг і змінюють на краще попит на продукцію підприємства та обсяги його витрат на її виробництво.

Інноваційна політика підприємства – це сукупність його певних принципів і норм, які стають підґрунтям у прийнятті управлінських рішень щодо інноваційної діяльності, внаслідок чого підвищуються ефективність виробництва та конкурентоспроможність підприємства на довгострокову перспективу. Причому основною метою такої політики стає створення належних умов, які сприяли б розвитку підприємства завдяки постійному поновленню його продукції.

Першочергове завдання керівництва підприємства за формування його інноваційної політики – дослідження потенційних можливостей зокрема щодо готовності до інноваційних впроваджень і інноваційної здатності. Такі дослідження надають можливість обрати ефективний тип означеної політики [1].

Постановка задачі. Сучасні економічні відносини ґрунтовані на умовах жорсткої конкуренції. Засадами конкурентоспроможності підприємства стають інновації. Лише систематичне поновлення та модернізація асортименту товарів і послуг, удосконалення техніки та технології виробництва дають змогу підприємству тривалий час отримувати високі показники прибутку та посідати лідерські позиції на ринку.

Ціль. Розглянути необхідність впровадження інновацій, як рушійної сили конкурентоспроможності підприємства, а також дослідити основні засади інноваційної політики та адаптування підприємства до змін на ринку шляхом вжиття певних заходів під час впровадження інноваційної діяльності.

Методологія. Підприємства, котрі не здатні модернізувати виробництво, поступаються місцем на ринку передовим конкурентам. Інновації – підґрунтя розвитку системи будь-якого рівня, підвалина економічного розвитку та високого рівня конкурентоспроможності країни на світовій арені.

Тож аналіз інноваційної активності підприємств і проблем, які слід усувати на шляху досягнення певної мети новими методами, – дуже важливий аспект інноваційної діяльності [2].

Важливий показник рівня інноваційності фірми – обсяг її витрат на проведення наукових і науково-технічних робіт (НТР) чи на закупівлю їх результатів, патентів і ліцензій.

Фінансування організацій на початкових етапах їх створення можна здійснювати частково за рахунок бюджетів (країни чи місцевих), а частково – за кошти інвесторів і завдяки потенційним прибуткам від виконання інноваційних проектів.

Детальний аналіз основних джерел і напрямів фінансування інноваційного розвитку підприємств, а також пошук на цій засаді нових підходів до фінансування інновацій є передумовою ефективною реалізації інноваційних проектів окремих підприємств й України в цілому [3].

Результати досліджень. У сучасній швидкозмінній ринковій ситуації неможливо досягти позитивних результатів без планування конкретних дій щодо створення нової продукції. Така ринкова ситуація потребує нових методів оперативного внутрішньофірмового управління, тобто прийняття рішень на відносно короткий проміжок часу [4].

Досліджуючи результати інноваційної діяльності, здійсненої вітчизняними підприємствами, можна стверджувати, що існують і негативні тенденції у цій сфері. Одним із можливих способів покращання ситуації та підвищення конкурентоспроможності підприємств є здійснення на них комплексу дій з планування інноваційної діяльності та управління нею. Причому важливо зосередити увагу на стратегічному плануванні та оперативному управлінні.

Високоєфективне планування – запорука успішного управління інноваційною діяльністю. Важливо, щоб воно відбувалося не хаотично, а систематично – з урахуванням усіх виробничих норм і вимог.

Крім того, підприємства мають визначати свою інноваційну стратегію на засаді необхідності адаптування до змін на ринку шляхом вжиття певних заходів із розроблення нових і модифікованих видів продукції з упровадженням її у виробництво.

Зосереджуючи увагу на стратегічному плануванні, не можна нехтувати тактичним й оперативним плануванням, адже лише комплексне вирішення проблеми може дати позитивні результати. Внаслідок впровадження цієї системи управління інноваційною діяльністю можна оптимізувати та вдосконалити інноваційну діяльність на підприємствах [5].

Висновки. В умовах адміністративно-командної системи управління існував єдиний підхід до оцінки ефективності як капіталовкладень, так і інновацій – економічний ефект, що отримується на всіх стадіях реалізації проекту. У сучасних же умовах орієнтації на ринкові відносини відмінності в цілях господарюючих суб'єктів привели до необхідності виділення різних показників економічній ефективності стосовно різних рівнів економічної системи, таких як рівень інфляції, порівняння різночасних показників, приведення інвестицій і витрат виробництва до єдиної річної розмірності, що технічно вирішується на практиці за допомогою різних методів, коефіцієнтів і ін. Проте з інноваційними проектами пов'язані й інші, не так легко вирішувані проблеми. Однією з основних є проблема обліку загальної величини ефекту від впровадження інновацій, оскільки окремі його аспекти (соціальний, екологічний, науково-технічний) представляються несумірними один з одним, і навіть дати інтегральну оцінку одному лише соціальному результату практично неможливо. Тому як інформаційна база, так і методи визначення ефективнос-

ті інновацій повинні удосконалюватися, щоб враховувати ті зміни, які відбуваються в економіці [7].

Список літератури: 1. *Козик В.* Особливості формування інноваційної політики підприємства. // Проблеми науки № 6-2009. – С. 2-7. 2. *Денисенко М.* Інноваційна діяльність підприємств України: суть, оцінка та напрями реалізації // Проблеми науки № 6-2008. – С. 8-16. 3. *Ладюк О.* Джерела фінансування інноваційної діяльності в Україні // Проблеми науки № 1-2009. – С. 2-7. 4. *Щербань В. М., Козубенко Л. Д.* Товарна інноваційна політика: Навч. посібн. – К: Кондор, 2006. – 397 с. 5. *Керницька М.* Стратегічне планування інноваційної діяльності й оперативне управління як чинники забезпечення конкурентоспроможності машинобудівних підприємств // Проблеми науки № 3-2009. – С. 14-19. 6. *Шершенюк О. М.* Оцінка інтегрального ефекту від впровадження інновацій. – Дис. канд. екон. наук– Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2006. –: 82 с. 7. *Завлин П.Н., Васильев А.В.* Оценка эффективности инноваций. С-Пб., 1998.

Поступила в редколлегию 26.05.10